

ब्रह्मलोकंगतानामेवज्ञानंभवतीतिकेषांचिन्निर्बंधःकृतयुगादोवेवज्ञानंभवतिनकलावित्यपिकेचित्तान्निराचष्टे त्रयोदशीति देशकालोपेक्षाचित्तशुद्धिर्नपुरुषयत्नसाध्येत्याक्षेपोबन्दिप्रोक्तपूर्वार्धेन नत्रेतादौ सधर्मःसकलुषसमयेनापिभूरादिषट्केनोपातालेषुसमस्वपितुकृतयुगेत्यलोकेचसोस्ति तस्माद्यासर्वसिद्धातिधिरियमपिनस्वाप्नयेतीवशस्तानोवालोकास्तपोताइतिमत्तपसीश्रयेसेनात्मचर्चा उत्तरार्धेन केशीअग्निर्वायुःसूर्यश्चकेशिनइतिवैदिकप्रसिद्धेरभ्यादिबदसंगआत्मा त्रयोदशसंख्यानिर्देशोद्विगुणिवुद्धिमनोहंकाराख्यानि अहःशब्दोत्रक्रतुवाच्यपिलक्षणयाविषयेद्रियसंबंधरूपभोगाख्येयज्ञेवर्तते अ संगस्याप्यात्मनोबुद्ध्यादिसंगाद्ब्यायतीवलेलायतीवेत्यादिश्रुतेःसंगित्वमिवभाति अतोबुद्ध्यादयःशोधनीयाएव नतूदासीत नतस्यप्राणाउल्लामंत्यत्रैवसमवनीयेतदिदमप्येतर्हि यएवंवेदाहंब्रह्मास्मीतिश्रुत्य वष्टभेनइहैवदेशेकालेचमुक्तिरस्तीतिभावः यतःअतिच्छंदांसिछादकमज्ञानमतिकांतानिधर्मादीनिद्विदादश त्रयोदशादीनित्रयोदशानांबुद्ध्यादीनांआदीनिअदनशीलानि धर्मादिबलादुत्पन्नेज्ञानेबुद्ध्याद

बंधुवाच त्रयोदशीतिथिरुक्ताप्रशस्तान्नयोदशद्वीपवतीमहीच ॥ लोमशउवाच एतावदुक्ताविररामबंदीश्लोकस्यार्थव्याजहाराष्टवक्रः ॥ अष्टा वक्रउवाच त्रयोदशाहानिससारकेशीत्रयोदशादीन्यतिच्छंदांसिचाहुः ॥ २० ॥ ततोमहानुदतिष्ठन्निनादस्तूष्णींभूतंसुतपुत्रंनिशम्य ॥ अधोमुखंध्यानप रंतदानीमष्टावक्रंचाप्युदीर्यतमेव ॥ २१ ॥ तस्मिंस्तथासंकुलेवर्तमानेस्फीतयज्ञेजनकस्यांतराज्ञः ॥ अष्टावक्रंपूजयंतोभ्युपेयुर्विप्राःसर्वेप्रांजलयःप्रतीताः ॥ २२ ॥ अष्टावक्रउवाच अनेनैवब्राह्मणाःशुश्रुवांसोवादेजित्वासलिलेमज्जिताःप्राक् ॥ तानेवधर्मानयमद्यबंदीप्राप्नोतुगृह्याशुनिमज्जयैनं ॥ २३ ॥ बंधुवाच अहंपुत्रोवरुणस्योतराज्ञस्तत्राससत्रंद्वादशवार्षिकं ॥ सत्रेणतेजनकतुल्यकालंतदर्थेप्रहितामेद्विजाग्र्याः ॥ २४ ॥ तेतुसर्ववरुणस्योतयज्ञंद्रष्टु गताइमआयांतिभूयः ॥ अष्टावक्रंपूजयेपूजनीयस्यहेतोर्जनितारंसमेष्ये ॥ २५ ॥

योनिवर्ततइत्यर्थः तेषुबुद्ध्यादिषुनिवृत्तेषुब्रह्माद्वैतंकथयितुमागतोस्मीतिप्राक्प्रतिज्ञातंतदिहस्वयमेवप्रकाशतइत्युक्तमितिभावः एतर्ह्यत्रैवदेवाइवमुनिमनुजायांतिसर्वात्म्यमित्याद्युक्तेःसाहंमनोधीस्वदशकमनुय नप्रिवाय्वर्कतुल्यः संगीवासंग्यपिस्यान्निदशगणमंदत्येवधर्मादयस्तेयेतिच्छंदोभिधानास्तिभिरमतिगताएवमहैतसिद्धिः तदयंसंगहः तत्त्वंधीःसाक्षिसाक्ष्येश्रुतिषुकृतिपरोस्सत्रकर्तापिसोत्तापंचानांषष्ठमेतत्त्व मथसमतिकैस्तैःकरोत्यष्टमोन्यः सोहंसाक्षीतोन्येगुणमयमखिलंचिन्मयास्तेसदुःखाचित्त्यातदुःखीतरासाशमयुगिह्चिद्वैतभागष्टवक्रः १३ यंधविस्तरभयादुदाहृतोपक्रमानुगुणयान्छिद्यत्वात्प्रयोजन वदर्थोपर्यवसायित्वाच्चटीकांतोक्ताअर्थानिहप्रदर्शिताः ॥ २० ॥ सूतपुत्रंशोभनःऊतःपटस्तद्व्यकृतिविकृत्यात्मैकस्तंतुभिरोतुभिश्चप्रोतत्वात् ऊतःकृतुरपि सूतःशोभनयज्ञोवरुणस्तस्यपुत्रं सइतंतंसविजानात्यो तुमितिभंत्रवर्णान्तंत्वाद्यात्मकस्यकृतोक्तशब्दाच्चत्वं उदीर्यंतंउदीर्यमाणंस्तूयमानमित्यर्थः ॥ २१ ॥ २२ ॥ शुश्रुवांसःपंडिताः ॥ २३ ॥ जनितारंवरुणं ॥ २४ ॥